

БЪЛГАРСКА ВЕТРОЕНЕРГИЙНА АСОЦИАЦИЯ
ЕИК 175924617
+359 2 4833820; + 359 88 920 68 22
INFO@BGWEA.EU
WWW.BGWEA.EU
УЛ. ХРИСТО БЕЛЧЕВ 21, ЕТ. 4, СТАЯ 414
СОФИЯ 1000

ДО:

ДОЦ.Д-Р ИВАН ИВАНОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

ГР. СОФИЯ 1000, БУЛ. "КНЯЗ АЛЕКСАНДЪР ДОНДУКОВ" № 8

Относно: Становище по проект на Правила за изменение и допълнение на Правилата за търговия с електрическа енергия (ПИД на ПТЕЕ)

Уважаеми доц. д-р Иванов,

Българската ветроенергийна асоциация (БГВЕА) е представителна организация за сектор вятърна енергия в страната. БГВЕА обединява мнозинството от фирмите, активни в сектора, в това число и инвеститори в проекти за производство на електроенергия от вятър. Членовете на БГВЕА формират съществен дял от общата инсталирана мощност на вятърна енергия в България. Основните насоки, в които работи активно асоциацията, са развитие на законодателната и регулаторната рамка с цел създаване на благоприятна бизнес и инвестиционна среда.

С настоящото становище бихме искали да изкажем категоричното си несъгласие с предложения проект за изменение и допълнение на Правилата за търговия с електрическа енергия (ПИД на ПТЕЕ), които касаят невъзможността за обединение на балансиращи групи чрез общ финансов сетълмент (чл. 57, ал. 5).

Изменението на подзаконовата нормативна рамка, в частност Правилата за търговия с електрическа енергия, са ключов момент за нормалното функциониране на пазарния модел. В

процеса на съществено изменение на пазарните условия, БГВЕА разчита на конструктивен диалог с Регулатора, както и на задълбочен анализ. Така предложените промени, които изменят фундаментално начина на функциониране на балансиращия пазар, следва да бъдат обект на оценка на въздействието върху търговските участници и съвместимостта им с принципа на либерализация на електроенергийния сектор.

Предложената промяна в работата на балансиращия пазар и по-конкретно - премахване възможността балансиращите групи да се обединяват с общ финансов сетълмент, ще повлияе изключително неблагоприятно върху всички пазарни участници. Безспорен ефект от прилагането ѝ ще бъде чувствително повишаване на разходите за балансиране, което би имало следните негативни измерения:

- ❖ Повишаване цената на електрическата енергия за крайните потребители, в която разходите за балансиране съставляват между 5 и 10%. Така предложеното изменение на ПТЕЕ неизбежно ще доведе до по-високи цени за потребителите, именно в момент, в който институциите заявяват намерения за прилагане на механизми за тяхното намаляване.
- ❖ Разходът за небаланс на производителите от електроенергия от вятър е значителен. Цената за недостиг е обвързана с цената на пазар „Ден напред“, което в настоящия период на драстично увеличение на цените на електроенергията, води до повишаването на разхода за небаланс до около 20% от прихода на тези производители, фиксиран към старта на регулаторния период.
- ❖ В стремежа си да намалят разхода за небаланс, производителите биха се преориентирали към ограничен брой големи балансиращи групи, което би повишило значително тяхната концентрация на пазара на електрическа енергия и би ограничило конкуренцията, както по отношение на балансирането, така и по отношение на търговията с електрическа енергия. Балансиращите групи в такава среда няма да имат пазарен стимул да предлагат конкурентни и справедливи методики за разпределение на небалансите. Наред с това, тъй като ВЕИ производителите са задължени да продават електроенергията си чрез своите координатори на балансиращи групи, последните не биха срещнали и конкуренция по отношение на търговските условия и цени, по които изкупуват електроенергията от ВЕИ производителите.
- ❖ Лишаване от правото за свободно обединение за намаляване на небалансите на пазарните участници ще породи несигурност сред потенциалните инвеститори в

сектора и в този смисъл ще влоши инвестиционния климат в страната. В момент на ускорен преход към безвъглеродна енергетика България следва в максимална степен да се възползва от конкурентните си предимства по отношение на наличния вятърен и слънчев потенциал и да предлага електроенергия на конкурентна цена на европейските пазари (което се улесни след обединението с гръцката и румънската платформа „Ден напред“ през настоящата година). Именно повишението на разхода за балансиране би отнело това конкурентно предимство на страната и би довело до загуба на приходи от данъци, такси и висококвалифицирани работни места. Не на последно място, влошеният инвестиционен климат би подкопал възможностите за постигане на целите, заложи в Плана за възстановяване и развитие, и лишило България от предвидените около 7 млрд. евро от ЕС.

Обединяването на балансиращи групи с общ финансов сетълмънт дава възможност за намаляване на разходите за балансиране поради разнообразните профили на участниците в тези обединения. Приемането на конкретния текст би означавало съществено изкривяване на свободния пазар и съответно промяна, която е несъвместима с процеса на либерализация.

Обръщаме внимание, че през 2019г. същата тази промяна в работата на балансиращия пазар бе иницирана през промени в Закона за енергетиката. След консултации със заинтересованите страни и анализ на въздействието ѝ, тя бе оттеглена. Считаме, че Регулаторът следва да се съобрази с това решение на законодателя да не променя закона, който е акт с по-висока степен спрямо ПТЕЕ.

В допълнение към изложените аргументи БГВЕА счита, че действително реформа на балансиращия пазар е необходима, но тя трябва да се случи при пълна прозрачност, диалог със заинтересованите страни и при прилагане в тяхната пълнота на Регламентите на ЕК. По отношение на цената на балансиращата енергия бихме насърчили Регулатора да работи в посока **прилагане на чл. 6 (5) от Регламент 2019/943**, а именно: **„дисбалансите да се уреждат на цена, която отразява стойността на енергията в реално време“**. Наред с това, следва да се въведе единен ценови механизъм за определяне на цената на небаланс (излишък и недостиг). Предложеният модел е и в съответствие с методологията на операторите на преносните системи за хармонизиране уреждането на дисбаланса, приета от Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (Agency for the Cooperation of Energy Regulators, ACER) през юли 2020 г., която предвижда единна цена за небаланси. Единичното ценообразуване означава, че балансиращи отговорната страна с недостиг е изправена пред същата цена на дисбаланс като с излишък.

Предвид важността на въпроса, БГВЕА настоява становището ни да бъде взето предвид и чл.57 ал.5 да бъде премахнат от ПИД на ПТЕЕ.

С уважение,

Миглена Стоилова

Председател на Надзорния съвет на БГВЕА